

МОТИВАЦІЯ ДОСЯГНЕННЯ І КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФАХІВЦЯ

Підгорний К.Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Сьогодні конкурентоспроможність людини на складному й мінливому ринку праці постає неодмінною умовою її життєвого успіху. Тому їй має бути притаманна розвинена мотивація досягнення успіху. Особливістю мотивації людини постає двомодальна позитивно-негативна її будова. Ці дві модальності спонукань проявляються у відносно різних за формою спонуканнях типу потреби, що безпосередньо реалізується, потягу, або типу необхідності, нестачі, тобто у вигляді прагнення до будь-чого або уникнення у вигляді двох видів емоційних переживань: задоволення і страждання. «Емоційне переживання, – пише В.К. Вілюнас, – є єдиним видом мотиваційних процесів на рівні психічного відображення тієї системи сигналів, яке відкривається суб'єкту, вказуючи на відповідні цим сигналам предмети і впливи».

Важливе значення емоцій полягає у тому, що завдяки ним людина переосмислює минуле, планує майбутнє. У поведінці людини практично постійно одночасно виявляються мотиваційні фактори різного походження. У зв'язку з цим вирішальне спонукання до мети є сумарною вірогідністю очікування успіху та неуспіху, що виникає на основі її мотиваційного значення. Емоції успіху/неуспіху виступають як «універсальний механізм», що підключається до процесу регуляції діяльності і на основі накопиченого досвіду сповіщає індивіда про досягнення цілей і виправданості активності.

Успішне виконання діяльності можливе тільки за умови сильної мотивації, яка визначає наполегливість у реалізації задумів. Плани часто не реалізуються тому, що людині бракує цілеспрямованості, наполегливості, сміливості, і вона не має належної мотивації для їх реалізації. Продувати ідеї, складати досконалі програми і плани – ще недостатні умови успіху. Необхідна також певна мотиваційна напруга, пов'язана з постановкою цілей і з реалізацією програм і планів їх досягнення. Проте, якщо мотивація занадто сильна, збільшується рівень активності і напруги, унаслідок чого ефективність роботи погіршується. У такому разі високий рівень мотивації викликає небажані емоційні реакції (хвилювання, стрес тощо), що знижує ефективність діяльності. Експериментально встановлено, що існує певний рівень мотивації, при якому діяльність виконується якнайкраще.

У навчально-виховному процесі увага педагогів повинна зосереджуватися переважно на досягненні студентами більш високих результатів. Це характерно для тих людей, які хотіли б володіти владою, вищою майстерністю, перевершити конкретного партнера, мати комерційний успіх, обійняти більш високу посаду і т. ін. Вмотивована людина вже не зупиняється на досягнутому, а, відчувши радість успіху, починає весь час прагнути ще більшого, ще кращих результатів. Іншими словами у неї активізується мотивація досягнення.